



บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรสำคัญที่จำแนกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ และผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 426 คน เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ จำนวน 212 คน และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ จำนวน 214 คน ซึ่งทำการคัดจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 1,197 คน เป็นนักเรียนโรงเรียนถาวรรานุกูล โรงเรียนศรัทธาสมุทร โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนวัดเพลง "โสภณศิริราษฎร์" โรงเรียนพรหมานุสรณ์ และโรงเรียนท่ายาววิทยา โดยหาความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ผลสัมฤทธิ์ (ได้จากการแปลงคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน 3 ภาคเรียน ที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สองภาคเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 แล้วแปลงเป็นคะแนนที่) กับคะแนนที่ความสามารถ (ได้จากการแปลงคะแนนผลการทดสอบความสามารถทางสติปัญญา ด้วยแบบทดสอบ แอควานซ์-โพเรเกอร์สซิป แมทริซิส เป็นคะแนนที่) ในเกณฑ์เกินกว่า ± 10 หน่วยคะแนนที่

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบแควานซ์โพเรเกอร์สซิป แมทริซิส แบบสำรวจความรับผิดชอบ แบบสอบถามความวิตกกังวล แบบวัดอัตมโนทัศน์ เทนเนสซี แบบมาตรสังคมมิติ แบบสำรวจเจตคติและทัศนคติทางการเรียน แบบสอบถาม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามความสนใจโดยทั่วไป (ความสนใจในอาชีพ) แบบสอบถามปัญหาส่วนตัว แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน และคัดลอกคะแนนผลการเรียน 3 ภาคเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จากระเบียงแสดงผลการเรียนจากฝ่ายทะเบียนวัดผลของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำนวณแยกกลุ่มนักเรียน และวิเคราะห์จำแนก(Discriminant Analysis) แบบมีขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิเคราะห์ปรากฏตัวแปรในสมการจำแนก 15 ตัวแปร (คัดเลือกจากตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 34 ตัวแปร) ได้แก่ ความรับผิดชอบ (x_1) อคติทัศนคติด้านพฤติกรรมที่แสดงออก (x_5) อคติทัศนคติด้านส่วนตัว (x_8) สถานภาพทางสังคม (x_{11}) นิสัยในการเรียนด้านวิธีการทำงาน (x_{13}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x_{16}) ความสนใจงานกลางแจ้ง (x_{17}) ความสนใจงานคำนวณ (x_{19}) ความสนใจงานวิทยาศาสตร์ (x_{20}) ความสนใจงานศิลปะ (x_{22}) ความสนใจงานบริการสังคม (x_{25}) ปัญหาส่วนตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (x_{29}) สภาพแวดล้อมทางด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว (x_{32}) สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ (x_{33}) และสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัย (x_{34}) ตัวแปรดังกล่าวมีส่วนในการจำแนกความแตกต่างของกลุ่มได้ประมาณร้อยละ 34.04 อย่างมีนัยสำคัญ ($\alpha < 0.01$) และมีตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ประมาณครึ่งหนึ่งของค่าน้ำหนักสูงสุด 10 ตัวแปร คือ อคติทัศนคติส่วนตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียนด้านวิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพทางสังคม ความรับผิดชอบ ความสนใจงานคำนวณ ความสนใจงานกลางแจ้ง และสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.3961, 0.3068, 0.2940, 0.2797, 0.2659, 0.2594, 0.2560, 0.2350, - 0.2172 และ 0.2133 ตามลำดับ และตัวแปรที่มีลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ได้แก่ ความสนใจงานกลางแจ้ง ส่วนตัวแปรที่มีลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ได้แก่ อคติทัศนคติส่วนตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียนด้านวิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพทางสังคม ความรับผิดชอบ ความสนใจงานคำนวณ และสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางฐานะเศรษฐกิจ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวแปรที่สนใจศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบ อคติทัศนคติ สถานภาพทางสังคม นิสัยและทัศนคติทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจในอาชีพ ปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้าน สามารถร่วมกันจำแนกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถและผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถได้ โดยมีตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าในสมการจำแนก 15 ตัวแปร

ที่ปรากฏค่าน้ำหนักตั้งแต่ประมาณครึ่งหนึ่งของน้ำหนักที่มีค่าสูงสุดมี 10 ตัวแปร ดังกล่าวข้างต้น ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าไปในสมการจำแนก 15 ตัวแปร ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ นอกจากความสนใจงานกลางแจ้งเท่านั้นที่เป็นลักษณะเด่นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ถ้าพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียนมีผลทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำให้มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ โดยพิจารณาจากน้ำหนักในสมการจำแนกสูงสุดที่ 3 ตัวแปร คือ อคติทัศนคติด้านส่วนตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และนิสัยทางการเรียนด้านวิธีการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ศึกษาทั้ง 3 ตัวแปรซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัย ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ แสดงว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านที่ดีย่อมมีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถได้เช่นกัน

ส่วนตัวแปรสำคัญที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าและสูงกว่าระดับความสามารถ พอดีอธิบายตามลำดับตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักในสมการจำแนกจากมากไปหาน้อย โดยแยกกลุ่มได้ดังนี้

ก. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

จากผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ความสนใจงานกลางแจ้ง เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถเพียงตัวแปรเดียว ข้อค้นพบนี้แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ส่วนใหญ่สนใจงานในลักษณะที่ต้องใช้เวลาอยู่นอกบ้านมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ จินตนา ซึ่งจิตติวิสุทธิ์ (2529 : 59-60) ที่ศึกษาได้พบว่า กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ สนใจงานกลางแจ้งมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยของ จินตนา ซึ่งจิตติวิสุทธิ์ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 5 เป็นนักเรียนในต่างจังหวัด จะเห็นได้ว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งระดับชั้นเรียน อายุ สภาพแวดล้อม และสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยนักเรียนในต่างจังหวัด บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของ

นักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกรรม อาจเป็นผลให้ความสนใจอาชีพของนักเรียนต่างกันได้ แต่ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2520 : 35) ที่ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถสนใจงานกลางแจ้งมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติ

แต่ช่วงอายุของนักเรียนต่างกันอย่างมีผลต่อการพิจารณาเลือกอาชีพของนักเรียนได้ และนักเรียนเริ่มจะรู้จักพิจารณาว่าตนสนใจอาชีพใดได้เป็นอย่างดีใน ช่วงอายุ 15-18 ปี

(Ginzberg, 1966 : 47-57)

ข. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ

1. อคติโน้ตทัศน์ด้านส่วนตัว เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงสุดในสมการจำแนก และเป็นลักษณะเด่น ของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า อคติโน้ตทัศน์ด้านส่วนตัว เป็นตัวแปรสำคัญที่มีส่วนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ มากกว่าตัวแปรอื่น ๆ ที่ศึกษาในครั้ง นี้ การที่นักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก รู้ว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความสามารถ จะมีลักษณะมั่นใจในตนเอง และมองเห็นคุณค่าในตนเอง มักเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการเรียน ส่วนนักเรียนที่มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ มักจะเป็นผู้ที่รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กระตือรือร้นอยากเรียน มองว่าตนเองไม่มีคุณค่า ซึ่งเป็นผลทำให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2520 : 14) วิมลพักตร์ มนูญเวต (2523 : 43) และมัทสุซากะ (Matsunaga, 1971 : 501 4-A)

ซึ่งพบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถมีอคติโน้ตทัศน์ที่ต่ำกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติ

การที่ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า อคติโน้ตทัศน์ด้านส่วนตัวเป็นลักษณะเด่น ของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถนั้น อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ เป็นบุคคลที่ประเมินตนเองเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง ยอมรับตนเอง ทำให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นอย่างดีด้วยความตั้งใจ มีความสนใจในการเรียน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ หรืออาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ที่ปรากฏเช่นนี้ เพราะว่า การที่บุคคลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสูดมิใช่อาศัยความสามารถทางเชาว์ปัญญาอย่างเดียว ยังต้องอาศัยองค์ประกอบทางจิตใจคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เราใฝ่ฝัน และส่งเสริมการสร้างพลังทำงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ (กมล สุขประเสริฐ, 2526 : 4-5) นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น มีความทะเยอทะยาน มีการแข่งขัน มีความพยายามปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น พยายามเอาชนะความล้มเหลวต่าง ๆ เป็นผู้ทำงานอย่างมีแผน และตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง ด้วยเหตุนี้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ซึ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า จึงมีความพยายามตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้ได้ผลการเรียนที่ดีบรรลุสิ่งที่ตนได้กำหนดไว้หรือต้องการให้ได้ผลการเรียนที่ดี ยังผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถได้

ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับการศึกษาของลิดดิโคท (Liddicoat, 1972 : 6133-) และรีด (Reed, 1968 : 412-416) ซึ่งต่างพบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จินตนา ซึ่งจิตตวิสุทธิ (2529 : 52) ที่พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่เป็นลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ

3. นิสัยทางการเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่า นิสัยทางการเรียนด้านวิธีการทำงานเป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ข้อค้นพบแสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากมีนิสัยทางการเรียนด้านวิธีการทำงานดีกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ กล่าวคือนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีรู้จักใช้เวลาในการเล่าเรียน ทบทวนบทเรียน ทำการบ้าน และเตรียมบทเรียนก่อนเรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดี นอกจากนี้เมื่อมีปัญหาในการเรียนก็ซักถามครุภัณฑ์จนเข้าใจไม่ปล่อยทิ้งไว้ ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนได้ถูกต้อง และยังมีความพร้อมต่อการทดสอบเพราะได้วางแผนและดูหนังสือเตรียมสอบทุกครั้งเมื่อทราบกำหนดการสอบ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถได้ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อธิษ

(Ehrlech, 1969 : 73) พบว่า นักเรียนที่เรียนดีนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดมาก แต่ต้องเป็นคนที่รู้จักใช้เวลา รู้จักวิธีเรียน และรู้จักวิธีทำงานให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ คาร์เตอร์ (Carter, 1961 : 51-56) ไคเนอร์ (Diener, 1969 : 396-400) และ กอรรอนสกี และแมธิส (Gawrowski, Mathis, 1969 : 345-350) ต่างพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ มีนิสัยทางการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

4. สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัย เป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวหนึ่งที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากมีสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัยดีกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ที่เป็นเช่นนี้เพราะบ้านเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ถูกสุขลักษณะ ไม่คับแคบเกินไป มีแสงสว่างที่พอเหมาะ มีห้องน้ำ ห้องครัว และห้องนอนเป็นสัดส่วน มีทางระบายน้ำ ปราศจากกลิ่นเหม็น และมีสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงบ้านดี ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ ไม่อยู่ใกล้โรงงานที่มีหึ่งฝุ่นละออง และเสียงรบกวน หรือใกล้สถานเริงรมย์ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อสุขภาพร่างกาย สภาพจิตใจของนักเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลหรือมีอิทธิพลการเรียนรู้ของนักเรียนได้

จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนของนักเรียน บ้านที่ถูกสุขลักษณะ ผู้อยู่อาศัยก็จะมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ บ้านที่มีสภาพไม่ดีจะส่งผลให้นักเรียนกลายเป็นคนที่ปรับตัวไม่ได้ และไม่สามารถใช้ความสามารถทางสติปัญญา หรือแม้ว่าจะเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี แต่สภาพทางบ้านจะไม่กระตุ้นให้นักเรียนรักการเรียน (Grinder, 1963 : 501) ผลการวิจัยที่สนับสนุนได้แก่ การศึกษาของ อรพินทร์ ชูชม (2522 : 93-94) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโปรแกรมวิทย์-คณิต

5. สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นตัวแปรที่สำคัญในกลุ่มสภาพแวดล้อมทางบ้านที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความรักใคร่ปรองดองกัน ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยกันอบรมเลี้ยงดู พยายามจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้ดี จะทำให้นักเรียนเกิดความสุข มีความอบอุ่น มีที่พึ่ง ไม่รู้สึกว่าจะตนเองถูกทอดทิ้ง นักเรียนจะมีสุขภาพจิตที่ดี และมีแนวโน้มที่จะประพฤติตัวไปในทางที่ดี มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียน จนมีผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถได้ ดังเช่น เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1972 : 926) ได้ศึกษาจิตวิทยาของเด็กและได้สรุปว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนมักจะมีครอบครัวที่ความสัมพันธ์ของครอบครัวดี บิดา มารดามีทัศนคติที่ดีต่อกัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่เด็กมีบิดา มารดาที่เข้าใจตน ให้ความรัก ความอบอุ่นและช่วยเหลือยามที่ต้องการ และที่ไม่มีปัญหาทางบ้านจะทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่ และประสบความสำเร็จในการเรียน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ มอร์โรว์ และวิลสัน (Morrow & Wilson, 1962 : 500-506) ที่พบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักจะมีบิดา มารดา ที่แสดงความสนใจ และเข้าใจเด็กอย่างมาก เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักมีบิดาที่ข่มขู่ เข้มงวดกดขี่จนเกินไป และลงโทษเด็กบ่อย ๆ ขาดความเข้าใจคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว และสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา สุขารมย์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 10) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติมีสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

6. สถานภาพทางสังคม เป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน หรือได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการที่นักเรียนได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน แสดงว่านักเรียนเป็นบุคคลที่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือผู้อื่น มีความขยัน มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี อีกทั้งนักเรียนที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนก็จะมีแรงจูงใจในการที่จะมาโรงเรียน ทั้งนี้เพราะสามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ นักเรียนได้ ทำงานอย่างสนุกสนาน มีความสนใจและตั้งใจในการเรียน สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถได้

ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ตรีกแลนค์ และคณะ

(Teigland et al. 1966 : 950-955) ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2520 : 27) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ มักไม่ได้รับการยอมรับหรือเลือกจากเพื่อน และสอดคล้องกับการศึกษาของ จินตนา ซึ่งจิตติวิสุทธิ์ (2529 : 52) ที่พบว่าสถานภาพทางสังคมมีเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีส่วนในการจำแนกกลุ่ม และมีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถเช่นกัน

7. ความรับผิดชอบ เป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ที่ปรากฏเช่นนี้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีความรับผิดชอบสูง เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นนักเรียน มีความสนใจและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยความบากบั่นพากเพียร เป็นบุคคลที่มีความตรงต่อเวลา จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ มูลเลอร์ (Mueller, 1969 : 495) พบว่านิสิตที่ได้รับทุนเรียนดีมีความรับผิดชอบสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับทุนเรียนดี และ วัลลภา จันทรเพ็ญ (2526 : 105) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนบัตเตอร์เวิร์ท (Butterworth, 1974 : 2043-A) พบว่านักเรียนที่มีความสามารถทั่วไปสูง มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทั่วไปต่ำ

8. ความสนใจงานคำนวณ เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถอีกลักษณะหนึ่ง หรือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ส่วนมากสนใจงานคำนวณ มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถสนใจในงานลักษณะเกี่ยวข้องกับตัวเลขเช่น งานพัสดุ งานบัญชีร้านค้า งานธนาคาร ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียน และเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ การให้บริการ มากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2520 : 35) ที่พบว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติมีความสนใจงานคำนวณมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

และสอดคล้องกับการศึกษาของ จินตนา ซึ่งจิตติวิสุทธิ (2529 : 51) ซึ่งพบว่าความสนใจงานคำนวณเป็นตัวแปรในสมการจำแนกที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ

9. สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักน้อยที่สุดในจำนวน 9 ตัวแปร ที่เป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ อยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ ดีกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีโอกาสเกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีส่วนใหญ่ จะได้รับการสนับสนุนทางด้านการศึกษาอย่างมาก ทั้งนี้เพราะในการเรียนต้องใช้เงิน เช่นการซื้ออุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น ครอบครัวที่บิดา มารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีก็จะมีเวลาอบรมสั่งสอนให้นักเรียนประพฤติตัวดี ให้คำปรึกษาเมื่อเวลานักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน ดังนั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนมีโอกาสเรียนสูงกว่าระดับความสามารถได้ ดังเช่น เพรสคอตท์ (Presscott, 1961 : 14-15) พบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

และสอดคล้องกับการศึกษาของ แฟรงเกิล (Frankel, 1962, 174) การริสัน และคณะ (Garrison and other, 1964 : 264-265) และ คอย์ และบราวน์ (Deutsch and Brown, 1964 : 24-35) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 10) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปกติ มีสภาพแวดล้อมทางบ้านด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับความสามารถ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสองด้านคือ ด้านแรกเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้ และด้านที่สองเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาเห็นได้ว่า ถ้าจะนำผลการวิจัยไปใช้ จะช่วยปรับปรุงส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ตัวแปรที่ควรได้รับการสนใจคือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของตัวนักเรียนเองซึ่งได้แก่ อคติทัศนคติด้านส่วนตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียนด้านวิธีการทำงานและ ความรับผิดชอบ กับตัวแปรเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งได้แก่สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านสถาน-ภาพทางเศรษฐกิจ และด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน และมีส่วนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ดังนั้นผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 เนื่องจากทัศนคติด้านส่วนตัวเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีน้ำหนักที่สูงที่สุดในสมการจำแนก และเป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับ ความสามารถ ซึ่งทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ที่สำคัญในความคิดของเขา นั่นคือทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ และเป็นผลของประส-บการณ์ จึงสันนิษฐานว่าเป็นสิ่งที่สามารถสอนได้ (Combs, 1977 : 161) ซึ่งแนวความคิด นี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการศึกษา และการแนะแนวแก่ผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมทัศนคติ ในทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนมีความสามารถที่เรียน หรือทำงานต่าง ๆ ได้ ย่อมต้อง อาศัยองค์ประกอบหลายประการช่วยกัน เช่น การสอนที่มีคุณภาพ อันจะช่วยให้ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะมีผลให้เกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง การสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน เอาใจใส่นักเรียน สนใจในความคิดเห็น และให้ผู้เรียนมีส่วนในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ มากที่สุด ก็ย่อมช่วยให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญเมื่อเทียบกับคนอื่น และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ก็จะช่วยให้เกิดความมั่นใจในตนเอง และมีทัศนคติในทางที่ดี

และจากการวิจัยโดยวิธีทดลองของ มัดหนา อังตระกูล (2524) ที่พบว่า การฝึกกิจกรรมกลุ่ม (Group work) สามารถพัฒนาทัศนคติของนักเรียนได้ ควรส่งเสริม การใช้กิจกรรมกลุ่มในการเรียนการสอน

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงในสามตัวแปรแรกใน สมการจำแนกและเป็นลักษณะเด่นของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ดังนั้นผู้เป็น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

จึงควรอย่างยิ่งที่ช่วยกันส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หรือช่วยกันเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวนักเรียนให้มากขึ้น

การส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หรือเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นมีได้ 2 ทางคือ ทางบ้าน กับ ทางโรงเรียน โดยทางบ้านผู้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง สามารถช่วยนักเรียนให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงได้ด้วยวิธีการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ โรเซน (Rosen, 1962 : 574-585) ดังนี้

ควรให้รางวัลแก่เด็กที่พยายามทำอะไรได้สำเร็จ โดยบิดามารดาสอนและชี้แนะให้แก้ปัญหาตามลำดับขั้น ซึ่งจะทำให้เด็กกล้าที่จะพยายามและกระทำให้ถึงมาตรฐาน หรือให้รางวัลแก่เด็กที่มีความพยายามทำอะไรให้สำเร็จด้วยตนเอง และบิดามารดาควรดำเนินชีวิตให้เป็นแบบอย่างให้เด็กเกิดความต้องการผลสัมฤทธิ์สูงด้วย

ส่วนทางโรงเรียน ควรจัดสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อม และจัดให้เด็กมีประสบการณ์ตั้งแต่ขั้นต้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นอนุบาลและประถมศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้มากที่สุด ในด้านการสอน ครู-อาจารย์ควรฝึกให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง การฝึกให้เด็กรู้จักตั้งมาตรฐานสำหรับตนเองว่าดีมาน้อยเพียงไร โดยให้เด็กรู้จักประเมินผลตนเองโดยเปรียบเทียบกับงานของคนอื่น ๆ จะเป็นการช่วยให้เด็กรู้จักตนเอง และเกิดความพยายามที่จะทำให้ดีขึ้น หรือทำให้ถึงมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ อันเป็นแนวทางการส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.3 นิสัยทางการเรียน และความรับผิดชอบ ทั้งนิสัยทางการเรียนด้านวิชาการทำงาน และความรับผิดชอบเป็นตัวแปรสำคัญที่มีแนวโน้มเป็นลักษณะของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ดังนั้นจึงควรเสริมสร้าง ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีทางการเรียน และมีความรับผิดชอบซึ่งอาจจะกระทำได้อีกดังนี้

การสร้างนิสัยที่ดีทางการเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจกระทำได้อีกดังนี้

1. ควรจัดสถานที่เรียนและทำงานให้เป็นสัดส่วน สงบเงียบ เพื่อให้มีสมาธิในการเรียนและการทำงาน จัดให้มีแสงสว่างที่พอเหมาะ อากาศไม่ร้อนหรือหนาวจนเกินไป จัดที่นั่งให้อยู่ในท่าที่สบาย

2. แนะนำให้นักเรียนรู้จักวางแผนแบ่งเวลาเรียนและทำงาน พร้อมทั้งทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในแต่ละวันให้เสร็จเรียบร้อย

3. แนะนำให้รู้จักใช้แหล่งบริการความรู้ต่าง ๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม และรู้จักใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น ตาราง แผนที่ ฯลฯ ประกอบการศึกษาเพื่อจะทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

การสร้างให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ อาจกระทำไดดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องให้ความรักที่พอเหมาะพอควรอย่างสม่ำเสมอ และมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีเหตุผล จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

2. ผู้ปกครองต้องให้การยอมรับว่าเขาเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนรอบครัว ให้เขามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของคนรอบครัว

3. มีเกณฑ์ในการให้รางวัลและลงโทษเด็ก พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นอย่างสม่ำเสมอ

4. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้รับการฝึกฝนจากการกระทำจริง ๆ กิจกรรมที่อาจจัดทำได้มีหลายอย่าง เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียน นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตัดสินใจเอง ลงมือทำเอง และมีความรับผิดชอบโดยตรงในกิจกรรมของตน

5. ควรแนะนำให้นักเรียนประพฤติตัวให้ถูกต้อง เอาใจใส่เด็กที่ละเมิดระเบียบ กฎข้อบังคับของโรงเรียน และพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ผิด ๆ

1.4 สภาพแวดล้อมทางบ้าน จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ และด้านที่อยู่อาศัยของนักเรียนมีแนวโน้มเป็นลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าระดับความสามารถ ดังนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนจะมีส่วนช่วยสร้างเสริม หรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางบ้านให้ดีขึ้นด้วยการปฏิบัติดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ถ้าหากบิดามารดา หรือผู้ปกครองให้ความรักความสนใจเด็กน้อยเกินไป ทอดทิ้งเด็กให้ไม่ได้รับความเอาใจใส่ ปล่อยเด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจชอบไม่ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากบิดามารดา อาจเป็นผลให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ ทั้งนี้ควรให้ความรักความสนใจแก่เด็กอย่างเพียงพอ จึงจะช่วยให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. การสร้างบรรยากาศของบ้านให้มีความสำคัญต่อเด็ก ซึ่งเด็กจะพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศที่เสริมให้น่าเรียนคือ มีความเข้าใจดีต่อกัน ไม่สร้างความหวาดหวั่นวิตกกังวลให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก (สุโท เจริญสุข, 2515 : 131)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้อีก เนื่องจากค่าอำนาจจำแนกของกลุ่มตัวแปรในสมการจำแนก ซึ่งประกอบด้วย 15 ตัวแปร มีค่าประมาณร้อยละ 34.04 ($F^2 = 0.3404$) แสดงว่ายังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกที่มีส่วนในการจำแนกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถ และผู้วิจัยยังไม่ได้นำมาศึกษา เช่น รูปแบบการเรียนของนักเรียน การคบเพื่อนสนิทของนักเรียน การควบคุมตนเอง การเรียนพิเศษ หรือการกวดวิชา ฯลฯ

2.2 ถ้ามีข้อสอบมาตรฐานที่วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรนำมาให้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์หลาย ๆ โรงเรียน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักเรียนได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และข้อสอบมาตรฐานจะช่วยให้กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด